

Rok 1945

Partizánske jednotky mohutne zrastali a ich boj vyvrcholil v januári 1945. V súčinnosti so sovietskou armádou.

Koncom januára 1945 prišla do Varína nemecká frontová jednotka. Obsadila školské miestnosti – krčmy a niektoré obytné domy, miestnosti a byty. Nemci po príchode hneď vstúpili do ostrej vojenskej aktivity, dali sa dokopania bunkrov – zákop – prekážkových jám a iných ochranných disciplín. Priamo vo varínskom chotári budovali len menšie opevnenia, ako v stromkoch , na kopci Vajánkovom, v Podháji, pod Strižským vrchom a na Dubencoch, Väčšie opevnenie sa robili v žilinskom – chlumeckom a divinskom chotári. Sem vyvážali Varínčanov a to tak, dospelých ako i mládež a tu pod dozorom nemeckých vojakov konali vykopávacie a opevňovacie práce. Niektorí pracovníci dostávali aj mzdu za vykonanú prácu, ale bola to len minimálna odmena.

V takejto skleslej nálade prichádzali však správy z bojísk o víťaznom postupe ČA. A o úspešných akciách Partizánov. Táto skutočnosť sa prejavovala i v samom chovaní okupantov. Náhlenie, bezhlavosť a nervozita opanúvala čoraz viac a viac nemeckých vojakov. Veľmi a veľmi sa náhlili s opevňovacími prácami. Veliteľom varínskej hitlerovskej frontovej jednotky bol istý Kubaševsky, ktorý zanechal po sebe len veľmi zlé spomienky.

Vyháňanie Varínčanov na opevňovacie práce sa zo dňa na deň stupňovalo. Skrýval sa každý kde sa len mohlo, aby nemusel pomáhať pri opevňovacích prácach. Teraz sa už opevňovala i terchovská dolina a v nej tie najdôležitejšie kopce.

V tomto čase boli nečakane zaistení a do Žiliny odvedení traja varínsky občania a to František Skutecký – obchodník, Jozef Chalupiansky – železničiar v. v. a Viktor Chladnůch – učiteľ. Po trojdňovom väznení boli však prepustení na slobodu o čo sa postarali istí ich priatelia – Varínčania , pri asistencii varínskych četníkov.

Zvesti o rýchlom postupe sovietskej armády potvrdzovali sa čoraz jasnejšie a pravdivejšie. I medzi tunajšími okupantmi bolo bádať čoraz väčšie a väčšie rozklady. Nadovšetko príslušníci Rakúska prejavovali verejne i po krčmách svoj nesúhlas s hitlerovskými prechmatmi.

V takomto napnutom ovzduší prišiel mesiac marec, ale vrcholne apríl a Varínčania počúvali z veľkej diaľky prichádzajúce frontové dunenie. V noci zasa časté rôzne záblesky na nočnej oblohe. Vedelo sa už, že to červenoarmadejci ženú Nemcov a že sa blíži chvíľa oslobodenia.

Sovietska armáda hnala Nemcov cez Oravu a Rovnú horu do Terchovej. V tom čase prechádzali cez Varín nové a nové posily Nemcov, ale čoraz slabšie a smutnejšie.

Napokon prišli do Varína na posilnenie nemeckých pozícií i Maďari a v civilii oblečení Rumuni, ale v úžasne v úbohom stave- skoro bosí, zavšivavení a špinaví. Rumunov poslali ďalej na Terchovu , ktorí priniesli tífusovú epidémiu, a tejto za obeť padlo veľa tunajších občanov. Vo Varíne táto epidémia sa nerozšírila, lebo previedlo sa rýchlo nútené štepenie. Preventívne opatrenie,

Tri týždne sa nieslo dunenie našimi horami. Tri týždne dunenia doprevádzali časté záblesky na oblohe. Tri týždne trvali ťažké boje v okolí Terchovej. Obyvatelia celej doliny chveli sa strachom a skrývali sa po pivniciach. Okenice zatarasili doskami alebo plechmi, aby poprípadné črepiny nevrazili dnu. Bola to veľmi slabá obrana, ale ľudí čiastočne uspokojovala.

Boje sa razom preniesli do belského chotára. Hitlerovci sa bránili v horách ako diví. Posledná ich bašta bola na Stražskom vrchu a keď tento kaťuše rozstrieľali, uvoľnila sa cesta na Varín a Žilinu. Nepriateľ bol zatlačený a rozprášený, utekal kam mu oči videli.

Varínčania prežili posledné výdychy vojny v noci z 25. na 26. apríla. Túto noc bol posledný odpor nepriateľa terchovskej doliny zdrvený premožený, rozstrieľaný posledných hniezd odporu na spomenutom Strážskom vrchu.

Podľa výpovede Jána Tretinu, bola už v túto noc prvý hliadka sovietskej armády vo Varíne. Išiel cez Woltskov prechod o polnoci na vodu a tam sa stretol s prvou výzvedkou Ráno , asi tak okolo pol siedmej hodiny prišli, akoby ich razom z viacerých strán hliadky s automatmi na pleciah a s úsmevom na tvári. Zhrkli sa občania okolo nich a bolo vítanie a vďačné pohostenie. Podľa zistených správ bol sedemnásť granátovi strelecký zbor ČA, ktorý víťazne vstúpil do Varína a vzal Varín pod ochranu. Prvé hliadky len tak letmo prešli Varínom, kutajúc , či sa neskryva niekde nepriateľ. Za nimi rýchlo prichádzali transporty telefonistov, mínometníkov ba i delostrelcov a behom pár hodín Varín bol znova úplne voľný a slobodný.

So sovietskou armádou súčasne vrátili sa spať do Varína niektorí varínsky partizáni a uprchlivci, medzi ktorými prvý bol Jozef Salát mladší - Michala syn a tento robil potom prostredníka medzi občanmi a sovietskym veliteľstvom. Tiež takýmto pomocníkom bol aj Ján Trizuliak – železničiar.

Hlavné veliteľstvo ČA malo svoj štáb v Krasňanoch v kaštieli. Miestne veliteľstvo bolo umiestnené v Sekulovej uličke v dome vdovy Gáborovej. NKVD malo sídlo na fare. Veliteľstvo poľnej prokuratúry a osvetový štáb sa umiestnil v Englovom dome v Pavlíčkovej uličke.

V deň oslobodenia asi tak k obеду, zjavili sa na námestí dvaja vojaci z čsl. brigády. Prišli zo Strečna a doniesli prvé správy o postupe čsl. brigády na Žilinu. No zo strany občanov padlo veľa dotazov, na ktoré smeli chlapi chutne a ochotne odpovedali. Jeden mal hodnosť čatára a druhý riadny vojak. Keď videli ako všetko pekne a nerušene, ale nadovšetko priateľsky sa konsoliduje – spolupráca nehádane ide, vrátili sa spať do Strečna.

V bojoch o Varín nešťastnou náhodou prišli o život nasledovní občania: **Michal Jurana** – holič, ktorý na explóziu granáta vyšiel z domu poďívať sa, čo sa to robí. V tom dopadol zasa granát na námestie a zablúdila črepina ho usmrtila. Býval v uličke Emila Akantisa v dome , v ktorom býval sprievodca autobusov František Vojtek. Po ňom ostal syn Jozef, úradník vinárkych závodov v Bratislave.

Druhou obeťou sa stal **Jozef Sýkora kolár** – otec Viliama Sýkoru. Býval na Sýkorovci v úzkej uličke, ktorý spája bývalú hrnčiarsku s poštou. Tohto tiež zasiahla črepina pred námestím. V tom istom momente v blízkosti, dostal zásah aj četník Mamak, ale rana nebola životu nebezpečná, zahojila sa.

Najtragickejšiu smrť postúpil **Kornel Bugáň** – lesný adjunk, manžel Anny Bugáňovej – učiteľky, ktorého silný náraz vzduchu, vzniklého od dopadnutej míny vedľa do potoka, tak šmaril o stôl a stenu, že ostal na tvár mieste mŕtvy. Zanechal dvoch synov Paľka a Kornela. Údajne v susedstve u Kianíčkov bola nemecká vysielačka a táto smrtiaca strela určená bola ta.

Najviac strel dopadlo do ulice Farskej, pri ktorých našla smrť slobodná **Margita Androvičová** , dcéra Alexandra Androviča – železničiara, jej sestra Hanka Gáborová rodená Androvičová, manželka Gusta Gábora- stolára, bola ranená a sa vyliečila.

Tu tiež Viktorovi Gáborovi robotníkovi vo vápenke odtrhlo nohu.

Na varínskej Zázrivej bývala vdova **Matúšková Anna** – matka Boženy Repáňovej. Túto zasiahla črepina pri dojení kravy a tam aj skonala.

Na kamencoch u Nogov celá rodina skryla sa do pivnice. **Nevesta Agneša** zvedavá čo sa robí, pozrela von malým pivničným oknom a práve vtedy vletela cez toto okienko črepina, ktorá ju usmrtila.

Na námestí pred Floriánkom pri studni rázom skonali dvaja. Jeden bol Justin Salát, ostali po ňom Irena a Karol vnuk a druhý voja ČA. Vojaka pochovali do obecného parku a neskôr bol prevezený do Žiliny a uložený do spoločného hrobu.

Poslední Nemci vo Varíne - Nemci rozložili svoj štáb vo Varíne nasledovne:

- u Sehvarcerov boli kone a munícia (pancierové paste na nákladnom aute vo výklenku schvarcerového domu do Hrnčiarskej ulice)
- u Eleka Piovarčiho v hostinci bol vlastný štáb
- na fare bola pravdepodobne jedna vysielacia
- pri Floriánkovi v uličke Cvachovej stáli kuchyne
- u Bugáňov v prednej izbe bolo poľní žandári a vo dvore ku Škrobákovcom mali pancierové pásty a iné nástroje
- v školských miestnostiach pri kostole, u Vojtecha Staníka a na námestí boli ubytovaní vojaci.

Dopadnuté míny na námestie, zabili dvoch Nemcov a tam sa nachádzajúce kone ustajnené u Schvarcerov v uličke Školskej.

- Ďalšia mína rozbila kuchyňu a pri nej dvoch Nemcov v podjazde do Cvachov pri Floriánkovi
- U Viktora Rosinského – krajčira, sedelo v dielni 6 Nemcov a od črepín dopadnutého granátu všetci zahynuli

Po týchto zásahoch Nemci chytrou sa premiestnili a jedna časť celkom odišla.

Účasť Varíncov v oslobodzovacích bojoch – ako kronika už zaznamenala, že jedna časť Varínčanov, ktorá zachovávala pasívny postoj k nepriateľským Nemcom, utiekla do hôr a tam sa skrývala, až do oslobodenia. Varínsky vojaci dostávali zvolávacie listiny a postupne narukovali. Na vojenčine mali dve možnosti a to buď pridať sa k Nemcom, alebo súhlasiť s Národným povstaním. Tu sa ukázalo, že takmer všetci zvolili posledné a vstúpili do povstania. Z týchto mnohí boli od Nemcov chytení a odvedení do nemeckých bagrov. Iní utiekli do hôr a sa stali obyvateľmi bunkrov alebo skrýva sa doma až do oslobodenia. Boli to nasledovní: **Ludevík Takáč tehlár** – slobodný – vojak – uvedený do lágra. **Ondrej Franek** železničiar – slobodný – vojak. **Anton Toráň** obchodník – ženatý- vojak – odvedený do lágra. Rudolf Marček mäsiar - slobodný – vojak , Kamilo Hliník murár – ženatý – vojak Štefan Bysterský –murár- ženatý- vojak. Pavel Hudec šofér – ženatý - vojak odvedený do lágra. Pavel Košš zámočník- slobodný- vojak odvedený do lágra. Ignác Rendek šofér – ženatý – vojak odvedený do lágra. Leopold Vlkoláček pokrývač – slobodný – vojak odvedený do lágra. Štefan Sušienka železničiar – slobodný – vojak odvedený do lágra. Marcel Kvasnica robotník – slobodný – vojak odvedený do lágra.

Ladislav Salát úradník – slobodný vojak. Anton Cvacho strojvodič – slobodný –vojak . Alexander Zimen stolár – slobodný – vojak. Jozef Androvič úradník – slobodný – vojak. Ján Kysela kurič, robotník – slobodný – vojak. Martin Mičjan maliar – slobodný – vojak (pri varínskom moste vykročil zo zajatého transportného vlaku a prešiel ku partizánom) Ján Cibik zámočník – vojak – slobodný. Ján Andel.

Ku partizánom prešli nasledovní Ján Trizuliak železničiar – ženatý. Michal Salát mladší mlynár – slobodný. Jozef Salát úradník – slobodný. Anton Mucha úradník – slobodný.

Zahynuli v lágri v Nemecku: Imrich Mičian straší – vojak- starší. František Sobola čiašnik – ženatý – vojak. Matúš Androvič Pinka zámočník – slobodný. Kamilo Andrisík – vojak – slobodný – zahynul niekde na Zárivej v horách. Ján Galan ženatý – partizán – zabili ho asi v Žiline

Vstúpili do ČSL brigády v Rusku: Pavel Boka železničiar – poručík, teraz kapitán. Rudolf Bugáň murár – slobodný – čatár. Viktor Cvacho učiteľ – slobodný – major.

Dodatočne sa zaznamenáva, že ešte v roku 1941-1942 Anton Stehlík stolár, majster a Jozef Salát – Michala Mlynára syn, boli prenasledovaní pre odpor proti fašistickému režimu. Počas zimy 1944-1945 vzli do vyšetrovania Rudolfa Synáka. Podľa údajov Viktora Chladných učiteľa, gestapo malo v obci konfidenta a tento pod skrytým menom „kamence“ udal Skuteckého, Chladnuha a Chalupianskeho.

Účasť OFY – PÍLY na povstaní- v nemalej miere sa pripojili a pracovali pre národné povstanie aj zamestnanci píly. Kde sa len dalo marili akcie okupantov a sabotovali. Napríklad, keď obsadili pílu, dali príkaz rezať drevo na mosty a na iné vojenské zariadenia. Keď sa rezanie skončilo, chceli pílu vyhodiť do povetria. Ako sa to zamestnanci píly Miller, Vrbovský, Kysela, a niektorí robotníci dozvedali, išli za nemeckými dôstojníkmi a prosili, aby sa nezničil závod, ale keď chcú, aby sa odmontovali stroje. Dohodli s na tom, že súčiastky sa uložia do bední, a že budú k dispozícii. Dohoda sa previedla tak , že súčiastky schovali na bezpečné miesto a do debny naložili staré železo.

Nemci sa nastahovali na pílu a mali tam aj svoje veliteľstvo. Bolo hovorené, že pristavujú ku píle 2 vagóny streliva. Aj skutočne 2 vagóny boli pristavené na vlečku. Na túto poplašnú zvesť rodiny piliarov sa vystahovali, niektorí do Varína, iný zase ku známim do okolia. Zrazu však nemeckí vojaci odyšli. Prišli partizáni pod vedením Galána od Strečna, vagóny otvorili a našli tam súčiastky z diel a iné drobnosti. Po tomto náleze strach sa pomínul, a rodiny sa späť vrátili do svojich bydlísk. Vedúci píly Vrbovský Jozef, strojník, Libič František, brusič Kysela Jozef, kurič, Pisch Jozef a predáci Kafka Sebastian a Laubert Rudolf vykopali zemou zahádzane strojové súčiastky keď nastalo oslobodenie, stroje zostrojili a podnik behom 3 dní bol schopný prevádzky na 2gtri.

Vápenka- v našom chotári pri vypuknutí národného povstania, 1. bola vápenka, ktorú obsadili Nemci. Prevzali hlavné vedenie pod dozor a robili stážne služby. Založili aj sklad pre strelivo. O tomto streliva sa dozvedela partizánska jednotka, zo Strečna, ktorá pod vedením Galana z Varína a pomocou Muchu streliva sa zmocnila a odviezla do Strečna. Keď sa osadenstvo Vápenky dozvedelo v národnom povstaní, prácu hneď prerušilo a nastalo bezhlavosť a rozruch. Väčšia časť robotníctva súhlasila s národným povstaním a ta menšia zachovala neutrálny postoj, v chytrosti nevedela o čo ide. Keď Nemci prevzali vápenku pod dozor, práca musela ďalej pokračovať, ale pri vojenskom dozore. Niektorí zamestnanci dostali tiež zbrane.

Počas povstania od 30. augusta do 6. septembra na Polome sa tiež nepracovalo. Prevádzkoví zamestnanci 28. augusta opustili svoje príbytky a zo svojimi rodinami skrývali sa v lesoch. V noci z 31. augusta na 1. septembra boli 2 lokomotívy a motor lanovej dráhy zasiahnuté strelnou zbraňou a ostali práce neschopné. Majster Zviebel však keď videl, že nehrozí žiadne nebezpečenstvo, s niektorými zamestnancami tak motor ako aj obe lokomotívy opravili, takže dňa 6. septembra ticho boli prevádzky schopné, a mohla sa začať práca v závode. Pri oprave strojov pomáhali: Jozef Vrabec, Michal Lorinc, Ján Srajo, Vlado Ciglech, Robert Benedig, Filip Tabáček, Pavel Moravčík I. aj II., Juraj Moravčík, Ondrej Tabáček, Juraj Dzurenda a Jozef Krajčík. Riaditeľom závodu bol Ing. Csisko Pavel a administratívny vedúci Rozložník. Škody podľa zoznamu odhadnuté Aladárom Solárom činili 16 730 Kč, ale poškodené stroje sa do obnosu nepočítajú.

Škody spôsobené frontovými udalosťami

Naša obec okupáciou a prechodom fronty utrpela dosť značné poškodenie. Najväčšími bola postihnutá železničná doprava. Železničný most cez Varínku Nemci vyhodili do povetria a trať úplne preorali, takže o oprave nebolo ani reči. Do Žiliny do práce a na

nákupy sa chodilo pešo, alebo na bicykloch. Bolo vidieť deň po deň celé rady ľudí, ako sa ponáhľajú popri železničnej trati do Žiliny a potom späť.

Od dopadnutého granátu dost' značne sa poškodila fara a popri nej na kostole sa rozbili všetky okná. Tiež strechy na okolitých domoch utrpeli väčšie – menšie poruchy.

Práve vo chvíli, keď dopadol granát ku fare, viedol tadiaľ roľník Novosád koňa a odfrknutá črepina zabila tohto koňa.

Strelou zasiahnutý bol aj Eleka Piovarčieho hostinec, ale zásah bol menšieho rázu, dom neutrpel značného poškodenia.

Schvarcerov dom strelí tiež zasiahli, ktoré však žiadne zvláštne pustošenie nezanechali.

Varínsky most pri fare zachránil od vyhodenia vtedajší vládny komisár Alojz Hanus, ktorý veľkými prosbami a sľubmi obmäkčil Nemcov a títo upustili od vyhodenia.

Medzi značnejšie poškodené domy patrila aj dom Šípošov na stanici, ktorého strelí tiež zasiahli.

Tiež značne bol poškodený most na Hradskej do Krasňan. Tento však hneď po fronte provizórne bol tak opravený, že sa mohol po ňom prepravovať bárs aký ťažký náklad. Kaplnka sv. Floriána na námestí tiež bola zasiahnutá črepinami od dopadnutého granátu a poškodená bola strecha a niečo stena. Granát dopadol medzi kaplnku a Cvacho – Palčovičovu bránu, no a od dopadu sa rozbili skoro všetky okolité okná. Zaujímavé z toho bolo, že deťom, ktoré práve v tom čase sa dívali oknami von, sa nič nestalo. Medzi väčšie škody vzniklé frontovými udalosťami patria aj zatarasené a poškodené tunely, čo dalo veľké námahy, aby železničná trať bola jazdy schopná. Ku stratám je nutené pripočítať i zrekvirované takmer všetky kone, ktoré boli čo len ako súce pre záprah. Samozrejme, že nie je možné tu spísať ďalšie škody, ako pr. Odcudzenie hydiny, ošípaných a iných úžitkových zvierat. Tiež škody spôsobené na zariadeniach – oblekoch a domácich vybaveniach. Vyčíslenie týchto by bolo takmer nemožné.

Práca po oslobodení

Oslobodením obce ČA zanikla štátna moc slovenského štátu. Začal sa hneď normalizovať verejný život našej obce. Už 28. apríla odbojový pracovníci a účastníci SNP sústredili okolo seba kruh občanov oddaných obnovenej ČSR a zostavili miestny národný výbor, ktorý pozostával z 24 členov. Tento tvorili občania :

- Viktor Chladnúč, riaditeľ školy ako predseda
- Michal Salát st., mlynár,
- Jozef Salát, ml., úradník,
- Jozef Chalupiansky, železničiar v. v.
- Ján Trizuljak, železničiar,
- Jozef Androvič Varnay, typograf
- Ferdinand Androvič, obchodník
- Rudolf Sobola Ďurčo, dielovedec ČSD
- Štefan Bysterský, murár
- Kamilo Hliník, murár
- František Skutecký, obchodník
- Jozef Vrbovský, vedúci pily
- Ján Chudík, zámočník ČSD
- Štefan Báthory, riaditeľ meštianskej školy
- Michal Slaho, železničiar
- Ondrej Kucík, železničiar
- Jozef Pleban, vedúci obchodu Bat'a
- Martin Hellebranádt, úradník pily

- Rudolf Sakal, železničiar
- Vojtech Bugáň, úradník a vedúci úradu MNV
- František Svoboda

Teda občania prostredníctvom tohto výboru prevzali vládu obce do svojich rúk. Prebrali však aj pozostatky vojnového besnenia, rozbité domy, zničené cesty, rozoraná železničná trať a zdemolované mosty, prázdne obchody, neobrobená pôda a zanedbanie školstva atď. Následkom toho pre národný výbor vo Varíne nastali skoro neprekonateľné ťažkosti. Takto prvoradou úlohou NV bolo obnovenie komunikácie. Preto bolo treba v prvom rade mobilizovať na uvedené práce pracovné sily. Ponajprv postúpilo sa k obnove železničných a cestných mostov (železničný tiež pri tuneloch) a to najprv s drevenou konštrukciou. Súčasne veľkú starosť robilo aj odvážanie streliwa ČA pre nedostatok konských poťahov, lebo prechodom fronty majitelia stratili takmer všetky kone, čo robilo veľké ťažkosti pri zdolávaní uvedených úloh.

Odovzdávanie obilia a mäsa narážalo tiež na obrovské ťažkosti, lebo obyvatelia Varína súc prechodov fronty zbavení potravín i zásob tým, že Varín prežil 5 mesačnú okupáciu Nemeckých vojsk.

Teda po oslobodení z uvedených príčin obyvateľstvo pociťovalo nedostatok potravín, šatstva a obuvi, lebo rozbitá doprava znemožňovala rýchlu pomoc a zásobovanie občanstva. Po čiastočnej oprave dopravy nastal pomalý prísun denných potravín.

Ústupom týchto všetkých ťažkostí, počal sa NV venovať budovateľskej práci v obce. Medzi iným NV dal sa do prípravných prác pre postavenie budovy pre meštianskú školu a to priamym zásahom na poverníctve školstva a techniky a to mu môže sa ďakovať, že výstavba dostala sa do dvojročného plánu. MNV dal vyvlastniť pozemky pre novú stavbu školy. S výstavbou spojené práce teda sa začali hneď pri prvom budovateľskom úsilí.

Sovietska armáda sa nezdržiavala dlho u nás. Prišiel rozkaz a po štvordňovom pobyte – práve na prvého mája opustili Varín a postupovala ďalej na Žilinu. A aké bolo nadšenie, keď pár dní na to, dňa 9. mája rozniesla sa radostná zvesť o skončení 2. sv. vojny.

Trojtyždňové boje v terchovskej doline, v ktorých sa rozhodovalo nielen o Varín ale aj Žilinu stali veľa a veľa obetí. Títo hrdinovia položili tu svoje životy, aby dokončili dielo oslobodenia.

Hneď v máji 1945 sa obnovila KSS vo Varíne na čele s predsedom Jozefom Androvičom Varnayim. Do strany sa prihlásili viacerí a počet členstva činilo v máji.

Do aktivity sa dal i spolok bývalých úrbarníkov, ktorých predsedom bol Ján Cigánik – roľník – mäsiar. Urbáru patrilo aj polomné právo, ktoré vždy na verejnej dražbe bolo dané do úžitku. V tomto roku dňa 26. júna bola dražba tohto polomného práva vyhútoval ho Jozef Williger – mäsiar.

Varínski nováčkovia, teda ako prví v oslobodenej vlasti usporiadali prvú rozlúčkovú tanečnú zábavu dňa 29. septembra v miestnostiach Františka Bučku. Od 1. novembra sa začalo vyučovať i na ľudovej škole hospodárskej, Správcom školy bol Martin Kapasný, a vyučovali na nej učitelia strednej (meštianskej) školy.

Nakoľko brehy rieky Varínky počnúc od farského mostu nahor i nadol boli značne poškodené, preto varínsky urbár dal tieto opraviť Jozefovi Rihákovi podnikateľovi stavieb, aby sa predišlo jarným záplavám. Zaznamenáva sa, že dňa 22. septembra 1945 bola vo Varíne utvorená miestna skupina jednotného zväzu slovenských roľníkov, ktorej predsedom sa stal Alexander Zimen, podpredsedom Štefan Adamčík, tajomníkom Jozef Androvič – Varnay a pokladníkom Anton Stehlík.